

משטרת ישראל
אגף המבצעים

-בלמ"ס-

נוהל זה הינו נוסח חלקי שהותר לעיון על פי חוק חופש המידע

			נוהלי אג"מ
מספר: 220.010.22	תת-פרק: יס"מ, טרור והפס"ד	פרק: שיטור וקהילה	
שם: נוהל הפעלת רחפן מטיל קפסולות גז מדמיע			תאריך פרסום: 01/06/2021
			תאריך תחילה: 01/06/2021
			תאריך ביטול:
			נוסח: 2

נוהל זה הינו נוסח חלקי שהותר לעיון על פי חוק חופש המידע

			נהלי אג"מ
מספר: 220.010.22	תת-פרק: יס"מ, טרור והפס"ד	פרק: שיטור וקהילה	
שם: נוהל הפעלת רחפן מטיל קפסולות גז מדמיע			תאריך פרסום: 01/06/2021
			תאריך תחילה: 01/06/2021
			תאריך ביטול:
			נוסח: 2

1. כללי:

- א. משטרת ישראל נדרשת בין היתר לשמור על הסדר הציבורי, ביטחון הנפש והרכוש תוך הקפדה על זכויות היסוד של הפרט.
- ב. במסגרת זו מתמודדת מ"י מעת לעת עם אירועי הפרות סדר הפוגעים בסדר הציבורי במתארים, בהיקף וברמות חומרה משתנות.

- ג. במהלך טיפול מ"י באירועים הפוגעים בסדר הציבורי ופיזור הפרות סדר קיימת אפשרות לשימוש באמצעים.
- ד. אחד האמצעים שאושרו לשימוש לצורך פיזור מפרי סדר הוא גז מדמיע, אשר אושר לשימוש באמצעות מספר פריטים שונים.
- ה. אחד האמצעים שבאמצעותו ניתן לבצע שימוש והטלה של קפסולות גז מדמיע הוא רחפן עם התקן ייעודי שאושר לכך.

2. מטרת הנוהל:

קביעת הוראות השימוש לרחפן עם התקן ייעודי להטלת קפסולות גז מדמיע בהתאם לבסיס החוקי, מדרג ההפעלה באירועי הפס"ד, תיאור האמצעי, הפעלתו המבצעית, תחזוקה ובטיחות.

3. הבסיס החוקי:

א. הוראות החוק:

- 1) חוק העונשין (תשל"ז, 1977).
- 2) חוק סדר הדין הפלילי - סמכויות אכיפה/מעצרים (תשנ"ו, 1996).
- 3) חוק הטיס (תשע"א, 2011) – חוק המסדיר את תחום התעופה במדינת ישראל ומגדיר את התחולה על משטרת ישראל בסעיף 178 לחוק.
- 4) פקודת משטרה (תשל"א, 1971).
- 5) פקודת סדר הדין הפלילי (תשכ"ט, 1969).

ב. נהלים:

- 1) נוהל מס' 220.010.10 "הטיפול המשטרתי בהפרות סדר".
- 2) נוהל מס' 220.010.11 "הפעלת אמצעים באירועי הפרות סדר".
- 3) נוהל מס' 221.103.03 "הפעלת כטב"ם רב להב במ"י".

ג. מדרגים:

- 1) שימוש בגז מדמיע ייעשה בהתאם לטבלת המדרגים בתרחישי הפרות

סדר במדרג ד'.

- 2) להלן פירוט מדרגי הפס"ד:

א) מדרג א' – הפגנות שקטות – אין הפרה של הסדר הציבורי:

- (1) אסיפה או תהלוכה הפועלת בהתאם לתנאי הרישיון ואינה מלווה בהפרות סדר.

(2) אסיפה או תהלוכה בלתי חוקית (שלא ניתן לה רישיון או החורגת מתנאי הרישיון שניתן לה) אולם המפגינים אינם גורמים להפרעה לשגרת החיים, לרבות שימוש באמצעים המשבשים את התנועה.

(3) משמרת מחאה שאיננה כרוכה בהפרות סדר.

(ב) מדרג ב' – הפרת סדר ציבורי ואי ציות להוראות המשטרה:

קיימת הפרה של הסדר הציבורי תוך אי ציות להוראות שוטרים הנדרשות לשמירה על שלום הציבור והסדר הציבורי ו/או בהפעלת התנגדות לפעולות השוטרים לפינויים מהמקום.

(ג) מדרג ג' – הפרת הסדר הציבורי ואי ציות להוראות המשטרה תוך התנגדות אלימה:

הפגנות הכרוכות בהתנגדות אלימה תוך אי ציות להוראות השוטרים הניתנות לצורך שמירה על שלום הציבור והסדר הציבורי, שמתקיים בהם אחד מאלה:

(1) המפגינים מתנגדים באלימות לפעולות המשטרה לפיזור ההפגנה, באופן העלול לגרום לחבלות בגוף או נזק רב לרכוש.

(2) המפגינים מתנהגים באלימות בהיקף נרחב כלפי הכוח המשטרתי הפועל לפיזור ההפגנה.

(3) המפגינים מתנהגים באלימות כלפי הציבור, באופן העלול לגרום לחבלות בגוף או לנזק חמור לרכוש.

(4) המפגינים מתנגדים באלימות לפעולות השוטרים לפיזור ההפגנה, וקיים חשש ממשי לחסימת צירים חיוניים ו/או חסימת גישה למוסדות שלטון מרכזיים.

(ד) מדרג ד' – הפרת הסדר הציבורי ואי ציות להוראות המשטרה תוך התנהגות אלימה, קשה וחמורה:

המפגינים מתנהגים כמפורט במדרג ג' כשבמסגרת התנגדותם לפיזור ההפגנה הם עושים בנוסף שימוש באמצעים וחפצים שונים כנגד כוחות המשטרה.

(ה) השימוש באמצעים יעשה עפ"י טבלת המדרגים הבאה:

מדרג הפס"ד	אמצעים	סמכות מאשרת
מדרג א' הפגנות שקטות – אין הפרה של הסדר הציבורי	ללא שימוש בכוח ובאמצעים	---

מדרג ב'	שימוש בכוח	מפקד האירוע
קיימת הפרה של הסדר הציבורי ואי ציות להוראות המשטרה הנדרשות לשמירה על שלום הציבור והסדר הציבורי	<ul style="list-style-type: none"> אלה – הדיפה, מעצר 	מפקד מרחב או סגנו בהיעדרו מפקד תחנה בדרגת נצ"מ מפקד מפקדה משימתית או סגנו בהיעדרו
מדרג ג'	<ul style="list-style-type: none"> אלה – הדיפה, מעצר, פיזור מערכת אקוסטית 'צעקה' רימון הלם סוסים / פרשים מכת"ז (מים, צבע, בואש) 'אביב' 	מפקד מרחב או סגנו בהיעדרו מפקד תחנה בדרגת נצ"מ מפקד מפקדה משימתית או סגנו בהיעדרו
מדרג ד'	<ul style="list-style-type: none"> כדור 40 מ"מ ספוג FN303 גז מדמיע (רימון גז ידני, כד' גז 1.5 לסוגיו) מדוכה רב קנית 'ונוס' רחפן מטיל קפסולות גז 	מפקד מחוז או סגנו בהיעדרו

דגשים למדרגי הפס"ד :

- (1) ניתן לתת היתר מיוחד לשימוש ברימון גז מדמיע בהטלה ידנית במדרג ג', זאת בהתאם לנסיבות האירוע, ואם לא קיימים לשוטר סל האמצעים המופיעים במדרג ג' (למעט רימון הלם) וזאת לאחר אישור שימוש עפ"י הסמכות המאשרת המופיעה במדרג ג'.
- (2) השימוש באמצעים ייעשה בהתאם לשיקולים מקצועיים ומבצעיים.
- (3) שימוש באמצעים ייעשה תוך נקיטת אמצעי זהירות ובטיחות על מנת למנוע סיכון מיותר.
- (4) יש לבחון את התאמת האמצעי למאפיינים הספציפיים של הפרת הסדר תוך התייחסות ספציפית לתכונות של כל אמצעי.
- (5) יש להימנע ככל הניתן משימוש באמצעים כלפי אוכלוסיות מיוחדות כגון : ילדים, נשים הנחזות בהיריון, קשישים וכיו"ב.

- (6) במסכת השיקולים יילקח בחשבון גם מיקום ההפגנה – סביבת בית חולים, בית ספר, מקומות קדושים, מוסדות שלטון, צירי גישה וכד'.
- (7) הפעלת אמצעים תיעשה על ידי מי שעבר הכשרה בהצלחה והוסמך לכך תוך הכרת הנהלים הרלבנטיים.
- (8) אין בהוראות נוהל זה בכדי לגרוע מסמכויות שוטר על פי כל דין, לרבות בכל הנוגע לסמכויות שימוש בכוח.

4. תחומי אחריות:

- א. אגף המבצעים – אחריות מטה כוללת לבניין הכוח של מ"י בתחום הפרות הסדר הכוללת כתיבת תורת הפעלה, נהלים, הנחיה מקצועית, קביעת רמת ההכשרה, אימוני שמירת כשירות, אמצעים, פיקוח ובקרה.
 - ב. אגף ההדרכה – אחריות כוללת לתחום ההדרכה, ההכשרה והאימונים במ"י.
 - ג. מג"ב – אחריות ביצוע הכשרות ואימונים בתחום הפרות הסדר.
 - ד. את"ל – אחריות לניהול מלאי תחמושת אלפ"ה.
 - ה. קרפ"ר – הוצאת התייחסות לאמצעי אפ"ק (אמצעים פחות מקטלניים) בהיבטי רפואה.
 - ו. יועמ"ש – הוצאת התייחסות לאמצעי אפ"ק בהיבטי ייעוץ משפטי.
 - ז. מפא"ט – אחריות על פיתוח, איתור והכנסת אמצעים לשימוש במשטרת ישראל.
 - ח. מחלקת בטיחות – אחריות הנחייה ודגשי בטיחות.
 - ט. מחוזות – אחריות הפעלת הכוח והאמצעים בתחומן.
 - י. מערך אווירי – אחריות להנחיה מקצועית ובניין הכוח בתחום האווירי, אישורי טיסה וקביעת מגבלות טיסה.
- פירוט תחום אחריות המערך האווירי:
- (1) ייצוג מ"י בהתנהלות מול רת"א (רשות תעופה אזרחית).
 - (2) רישוי הרחפן (כמוצר מדף).
 - (3) רישוי כושר טיסה של הרחפן עם התקן ההשלכה.
 - (4) הכשרת מטיסים להטסת רחפן מהדגם שאושר לשימוש.
 - (5) הכשרת מטיסים להפעלת מערכת ההטלה ושימוש בגז מדמיע (ההכשרה בפועל תבוצע באמצעות חברת ספקריס ובהתאם לסילבוס הקיים בחברה).
 - (6) כתיבת בד"ח (בדיקות חיוניות), נוהלי הפעלה ובטיחות הטיסה.

5. תיאור האמצעי:

- א. רחפן מטיל קפסולות גז מדמיע היא מערכת משולבת של כלי טיס בלתי מאויש והתקן נשיאה להטלת אמצעים לפיזור מפרי סדר.
- ב. סעיף זה נמחק לאור אי חשיפת שיטות פעולה ואמצעים.
- ג. סעיף זה נמחק לאור אי חשיפת שיטות פעולה ואמצעים.
- ד. סעיף זה נמחק לאור אי חשיפת שיטות פעולה ואמצעים.
- ה. סעיף זה נמחק לאור אי חשיפת שיטות פעולה ואמצעים.
- ו. אחריות לחידוש הרישיון מידי שנה היא של המערך האווירי.
- ז. סעיף זה נמחק לאור אי חשיפת שיטות פעולה ואמצעים.
- ח. סעיף זה נמחק לאור אי חשיפת שיטות פעולה ואמצעים.
- ט. סעיף זה נמחק לאור אי חשיפת שיטות פעולה ואמצעים.

6. יתרונות מרכזיים בהפעלת האמצעי:

- א. סעיף זה נמחק לאור אי חשיפת שיטות פעולה ואמצעים.
- ב. סעיף זה נמחק לאור אי חשיפת שיטות פעולה ואמצעים.
- ג. סעיף זה נמחק לאור אי חשיפת שיטות פעולה ואמצעים.
- ד. סעיף זה נמחק לאור אי חשיפת שיטות פעולה ואמצעים.
- ה. יכולת יצירת הרתעה.
- ו. סעיף זה נמחק לאור אי חשיפת שיטות פעולה ואמצעים.

7. הצורך המבצעי בשימוש ברחפן מטיל אמצעים – קפסולות גז מדמיע:

- א. סעיף זה נמחק לאור אי חשיפת שיטות פעולה ואמצעים.
- ב. סעיף זה נמחק לאור אי חשיפת שיטות פעולה ואמצעים.
- ג. סעיף זה נמחק לאור אי חשיפת שיטות פעולה ואמצעים.
- ד. סעיף זה נמחק לאור אי חשיפת שיטות פעולה ואמצעים.
- ה. סעיף זה נמחק לאור אי חשיפת שיטות פעולה ואמצעים.

8. הפעלת האמצעי:

א. קריטריונים מצטברים להפעלת רחפן עם התקן ייעודי להטלת קפסולות
גז מדמיע:

- 1) אישור מאת ר' המערך האווירי מתוקף תפקידו המאפשר להשתמש במערכת ההטלה.
- 2) רישוי הרחפן ותעודת כושר טיסה עם ההתקן בתוקף מאת רת"א.
- 3) תעודת ביטוח תקפה לצד ג' כולל לרכוש.
- 4) סעיף זה נמחק לאור אי חשיפת שיטות פעולה ואמצעים.
- 5) סעיף זה נמחק לאור אי חשיפת שיטות פעולה ואמצעים.
- 6) מטיס הרחפן עומד בכשירות המבצעית כפי שנקבעה בנוהל זה ובנוהל הפעלת כטב"מ מ"י.
- 7) סעיף זה נמחק לאור אי חשיפת שיטות פעולה ואמצעים.
- 8) המטיס קיבל אישור מפורש להטלת קפסולות גז מדמיע באירוע בהתאם למדרגי ההפעלה כמפורט בטבלת מדרגי הפס"ד.
- ב. מפקד הכוח המשטרתי יבחן את התאמת האמצעי למאפיינים הספציפיים של הפרת הסדר תוך לקיחה בחשבון של רגישויות מיוחדות הנובעות מסוג האוכלוסייה המשתתפת בהפרת הסדר, תנאי השטח, מיקום הפרת הסדר, מיקום כוחות המשטרה וכיו"ב.
- ג. סעיף זה נמחק לאור אי חשיפת שיטות פעולה ואמצעים.
- ד. סעיף זה נמחק לאור אי חשיפת שיטות פעולה ואמצעים.
- ה. סעיף זה נמחק לאור אי חשיפת שיטות פעולה ואמצעים.
- ו. סעיף זה נמחק לאור אי חשיפת שיטות פעולה ואמצעים.
- ז. סעיף זה נמחק לאור אי חשיפת שיטות פעולה ואמצעים.
- ח. אין להטיל קפסולות בשטח אורבני רווי בנייה ו/או צפוף.
- ט. ככל הניתן, אין להטיל קפסולות בסמוך לאוכלוסייה בה נצפים קשישים, ילדים או נשים הנחזות כנשים הרות.
- י. יש להימנע ככל הניתן מהטלת קפסולות במקום עם עצמים ו/או צמחיה יבשה שהטלת הקפסולות בסמוך אליהם עלולה לגרום לשריפה.
- יא. המפעיל ו/או הצופה יעבירו דיווחים לגבי הפעלת הרחפן לגורמי הפיקוד באירוע.
- יב. בסיום הפעילות באחריות המפעיל למלא דו"ח פעולה מלא ומפורט על הפעלת הרחפן בדגש אם הוטלו קפסולות גז מדמיע.

9. מגבלות ההטסה ובטיחות ההפעלה:

- א. הטסת הרחפן תהיה בהתאם לנוהל הפעלת כטב"ם במ"י וחוק הטיס והתקנות למעט חריגות שפורטו בנוהל זה.
- ב. סעיף זה נמחק לאור אי חשיפת שיטות פעולה ואמצעים.
- ג. סעיף זה נמחק לאור אי חשיפת שיטות פעולה ואמצעים.
- ד. סעיף זה נמחק לאור אי חשיפת שיטות פעולה ואמצעים.
- ה. סעיף זה נמחק לאור אי חשיפת שיטות פעולה ואמצעים.
- ו. סעיף זה נמחק לאור אי חשיפת שיטות פעולה ואמצעים.
- ז. סעיף זה נמחק לאור אי חשיפת שיטות פעולה ואמצעים.
- ח. סעיף זה נמחק לאור אי חשיפת שיטות פעולה ואמצעים.
- ט. סעיף זה נמחק לאור אי חשיפת שיטות פעולה ואמצעים.
- י. סעיף זה נמחק לאור אי חשיפת שיטות פעולה ואמצעים.
- יא. סעיף זה נמחק לאור אי חשיפת שיטות פעולה ואמצעים.
- יב. סעיף זה נמחק לאור אי חשיפת שיטות פעולה ואמצעים.
- יג. סעיף זה נמחק לאור אי חשיפת שיטות פעולה ואמצעים.

10. תיעוד ודיווח:

- א. יש לדווח למבצעים המערך האווירי ולמצודה של המחוז הטריטוריאלי על כל טיסה בהתאם לנוהל הפעלת כטב"ם.
- ב. בנוסף, תיעוד ודיווח שימוש ברחפן מטיל גז מדמיע יתבצע באמצעות מערכת הדיווח המשטרתית בשירת הסירנה.
- ג. באחריות המפעיל למלא דו"ח שימוש באמצעי אשר יפרט את הפעילות המבצעית ויכלול את הפרטים הבאים: תאריך, שעה, מקום, מס' אירוע, נסיבות האירוע, מס' משוער של מפרי סדר, סמכות מאשרת להפעלת האמצעי, האם נפגעו אנשים וכל פרט רלבנטי אחר.
- ד. אירועים חריגים ידווחו מידית לרמה הממונה במחוז ולרמה הארצית.

11. הכשרה:

- א. שימוש ברחפן יתבצע על ידי שוטר שהוכשר להפעלת הרחפן + הכשרה ייעודית לסוגיית הפעלת ההתקן להטלת קפסולות גז מדמיע.
- ב. סעיף זה נמחק לאור אי חשיפת שיטות פעולה ואמצעים.
- ג. סעיף זה נמחק לאור אי חשיפת שיטות פעולה ואמצעים.
- ד. הכשרה להפעלת התקן השלכת קפסולות גז מדמיע:

(1) הכשרה עיונית:

- א) סעיף זה נמחק לאור אי חשיפת שיטות פעולה ואמצעים.
- ב) סעיף זה נמחק לאור אי חשיפת שיטות פעולה ואמצעים.
- ג) סעיף זה נמחק לאור אי חשיפת שיטות פעולה ואמצעים.

(2) הכשרה מעשית ומבצעית:

- א) סעיף זה נמחק לאור אי חשיפת שיטות פעולה ואמצעים.
- ב) סעיף זה נמחק לאור אי חשיפת שיטות פעולה ואמצעים.
- ג) סעיף זה נמחק לאור אי חשיפת שיטות פעולה ואמצעים.
- ד) סעיף זה נמחק לאור אי חשיפת שיטות פעולה ואמצעים.

(3) רישום וקידוד:

- א) מערך אווירי/גף כטב"ם ינהל רישום של המטיסים המוסמכים.
- ב) מטיס כטב"ם שעבר הכשרה בהצלחה יקודד בקוד 16270.

12. שמירת כשירות:

- א. המטיס הטיס את הרחפן לפחות פעם אחת במשך שלושת החודשים שקדמו למשימה.
- ב. המטיס הפעיל את מערכת השלכת קפסולות גז מדמיע (מבצעי/אימוני) במהלך ששת החודשים האחרונים טרם ביצוע המשימה.

13. אחזקת הרחפן ומערכת ההטלה:

- א. מחובתו של המפעיל לדווח מידית ובכתב על כל תקלה במערכת מכל סוג שהוא.
- ב. תחזוקת הרחפנים (ללא ההתקן) תבוצע בהתאם לנוהל התחזוקה הקיימים במערך הכטב"ם למעט השינויים שיצוינו בנוהל זה.
- ג. הרחפנים יתוחזקו בהתאם למכרז האחזקה, בכל תקלה ברחפן יש לעדכן את גף כטב"ם לשם הכנסתו למעבדה.
- ד. באחריות היחידה המפעילה בתאום עם גף כטב"ם לפרק את ההתקן כולו טרם משלוח הרחפן לתיקון.
- ה. בעת תקלה במערכת ההטלה (בשלט ו/או בהתקן על הרחפן) המערכת בשלמותה (הרחפן, השלט והתקן ההשלכה) תועבר לטיפול בחברת ספקריס מפתחת ההתקן בתאום עם גף כטב"מ, לא תבוצע אחזקה עצמית למערכת ההטלה.

- ו. אחת ל 50 שעות טיסה יש לבצע בדיקת תקינות לרחפן בהתאם להוראות האחזקה. בדיקת התקינות תתועד וממצאיה יועברו למערך האווירי/גף כטב"ס.
- ז. אחת לשנה יש לבצע בדיקת תקינות למערכת ההטלה ע"י חברת ספקריס. אישור ביצוע בדיקת תקינות למערכת יועברו למערך האווירי/גף כטב"ס.
- ח. אין לבצע שום שינוי בכטב"ס ו / או במערכת ההטלה ללא אישור בכתב מגף כטב"מ במערך האווירי ומפא"ט.
- ט. אין להתקין את ההתקן על כל רחפן אחר למעט הרחפנים שהוגדרו בנוהל זה.